

Nuorisoseurat

“Ei ole kylätie hiljainen”

***Palvelutuuli-hankkeen
sosiaalinen tilinpäätös***

2012-2013

Sisällysluettelo

Esipuhe	3
Mitä on sosiaalinen tilinpito?	4
Pihlajavesi - hankkeen toiminta pilottikylällä	5
Hankkeen tulokset, Pihlajavesi	6
<i>Palvelutuulen merkitys kyläkehittäjänä ja aktiivitoimijoiden innostajana</i>	<i>6</i>
<i>Kylällä toteutettujen toimenpiteiden vaikutus kyläläisiin</i>	<i>9</i>
Muurasjärvi - hankkeen toiminta pilottikylällä	17
Hankkeen tulokset, Muurasjärvi	18
<i>Palvelutuulen merkitys kyläkehittäjänä ja aktiivitoimijoiden innostajana</i>	<i>18</i>
<i>Kylällä toteutettujen toimenpiteiden vaikutus kyläläisiin</i>	<i>20</i>
Kyläkohtaisten tulosten yhteenveto	28
Tilintarkastuslausunto	30
Lopuksi	31

Voimaa kuin pienessä kylässä!

Käsissäsi olevaan raporttiin on koottu Palvelutuuli-hankkeen sosiaalinen tilinpäätös eli tarina siitä, mitä tapahtui, kun innostuksen kipinä syttyi ja tarttui eteenpäin. Tämä on tosikertomus siitä, kuinka innostus johtaa onnistukseen. Ennen kaikkea tämä on kuvaus siitä, millaisen jäljen yhdessä tekeminen ja tekemisen riemu meihin jättävät.

Vanhoissa sananlaskuissa on vinha perä. Pihlajaveden ja Muurasjärven asukkaat ovat aktiivisuudellaan ja ennakkoluulottomuudellaan todistaneet, että otsikon

sanonta ei ole sanahelinää. Pienessä kylässä on todella voimaa. Parhaimmillaan se on elinvoimaa ja joukkovoimaa - todellista yhteisöllisyyden voimaa.

Palvelutuuli-hankkeen toteuttaminen oli Suomen Nuorisoseuroille luontevaa ja mielekästä. Onhan nuorisoseuratoiminta paitsi monimuotoista kulttuuri- ja nuorisotoimintaa, myös lähiyhteisön kehittämistä ja yhteisöllisyyden edistämistä.

Iso kiitos hankkeen toteutumisesta kuuluu Keski-Suomen ELY-keskukselle, jonka myön-

tämällä rahoituksella yhteisön voima jalostettiin toiminnaksi. Kiitos myös hankkeen moottoreina toimineille työntekijöille, seurantaryhmän jäsenille ja mukana olleille kuntien työntekijöille ja kaikille alueen yhdistyksille.

Kaikkein suurin kiitos kuuluu kuitenkin mukana olleille kyläläisille. Teidän ansiostanne kylätie ei ole hiljainen.

*Antti Kalliomaa
pääsihteeri
Suomen Nuorisoseurat ry*

Hankkeen toteutusaika: 1.1.2012 - 28.2.2014

Hankkeen tarkoitus: maaseudun palvelujen järjestäminen yhteistyössä yli sektorirajojen. Mukana viisi keskusomalaista kylää: Pihlajavesi (Keuruu), Muurasjärvi (Pihtipudas), Särkisalo (Konnevesi), Kintaus (Petäjävesi) ja Konginkangas (Äänekoski)

Rahoitus: Keski-Suomen ELY-keskus,
Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto
EU-tuki: 96 798 €

Valtion tuki: 118 308 €

Suomen Nuorisoseurat: 23 900 €

Työntekijät: projektipäällikkö ja yhteisövalmentaja (vanhempainvapaita 2)

Toimipiste: Keski-Suomen aluetoimisto

Julkaisun taitto & kuvat (ellei toisin mainittu): Henna Sauranen

www.nuorisoseurat.fi/palvelutuuli

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Nuorisoseurat

Mitä on sosiaalinen tilinpito?

Sosiaalinen tilinpito on menetelmä sosiaalisten ja yhteiskunnallisten tulosten mittaamiseksi, analysoimiseksi ja esittämiseksi. Menetelytapa muistuttaa taloudellista kirjanpitoa. Sosiaalinen tilinpito perustuu budjettiin. Laadulliset ja määrälliset tapahtumat kirjataan ja tilinpitomateriaali analysoidaan ja kootaan sosiaalisesti tilinpäätökseksi, joka tarkastetaan sosiaalisen tilintarkastuksen avulla. Sosiaalinen tilinpito on käytännön työkalu tulosten

oikeudenmukaiseen arviointiin organisaatioissa, joilla on muitakin tavoitteita kuin vain taloudellisia. Sosiaalisen tilinpidon tunnusmerkkejä ovat järjestelmällisyys, säännöllisyys, tasapaino, läpinäkyvyys, uskottavuus, vertailtavuus, saataavuus ja oppiminen.

Björk, H. & Siltanen, T. 2005. SoT-käsikirja, Sosiaalinen tilinpito. Menetelmä sosiaalisten ja yhteiskunnallisten tulosten mittaamiseksi ja esittämiseksi. Suomen kylätoiminta.

Taustaa Palvelutuulen sosiaalisesta tilinpäätöksestä

Tämä tilinpäätös jää hiukan virallisen SoT-tilinpäätöksen vaatimuksista. Tuloksia mitataan ensimmäisen kerran varsin lyhyen toimintakauden jälkeen, joten säännöllisyys, vuosittainen jatkuva menettely ei toteudu. Vertailtavuus on heikkoa, sillä vastaavia tilinpäätöksiä ei ole. Lisäksi tilinpäätöksessä on avoimista kommenteista poimittuja mielipiteitä avaamassa väittämiä, sillä niillä on mielestämme huomattavaa lisäarvoa. Puutteista huolimatta valitsimme SoT-menetelmän mittamaan hankkeen vaikutuksia vastauksena sille, onko hanke ollut teki-joillensä vaivan väärti, ja onko tehty oikeita asioita. Näiden lisäksi halusimme arvioida tuloksia hanketta pidemmälle ja selvittää kuinka aikaansaadut toimet vaikuttavat kylän arkeen. Lopuksi halusimme tehdä näkyväksi sen, mitä tukieuroilla saadaan

aikaan.

Mittarit kuvaavat sitä tasoa jolla toiminnan on kyläläisten mielestä oltava, jotta kylä on elävä. Kylän eläväksi tekeviä ja kylällä tarvittavia asioita kysyttiin aktiivitoimijoilta kyläilloissa keväällä 2013. Samalla kysyttiin syitä siihen, miksi he

työryhmässä tai muulla tavalla olleet mukana toiminnassa. Vastausta pyydettiin yhteensä 46 henkilöltä; Pihlajavedellä 22 ja Muurasjärvellä 24 vastaajalta. Pihlajavedeltä vastauksia tuli 15 ja Muurasjärveltä 10. **Vastausprosentti** Pihlajavedellä oli siten 68 ja

tettujen toimenpiteiden vaikutus kyläläisiin – osiossa aktiivitoimijat ovat määritelleet tavoitetason siten, että heille riittää jos esimerkiksi 50 prosenttia vastaajista valitsee väittämään ”Kauppala lisää vipinää kylällä” - vaihtoehdon täysin tai osittain samaa mieltä. ”Palvelutuulen merkitys kylän kehittäjänä ja aktiivitoimijoiden innostajana” -osiossa kysymyksien tavoitetason on asettanut hankkeen projektipäällikkö ja yhteisövalmentaja tietoisesti korkeaksi.

Tapauskertomukset valittiin etukäteen, ja haastattelimme toimijoiden mielipiteet väittämistä. Haastatteluiden vastaukset – samoin kuin avoimista kommenteista poimitut mielipiteet – ovat autenttisia, vaikkakin luettavuuden vuoksi muotoiltuja.

Tavoite- ja tulosprosenttiluku...

...tarkoittaa kysymyksen yhteenlaskettuja vaihtoehtoja ”täysin samaa mieltä” ja ”jokseenkin samaa mieltä”. Kaikki vastausvaihtoehdot on esitetty värikoodeina näin:

 täysin samaa mieltä	 jokseenkin samaa mieltä
 jokseenkin eri mieltä	 täysin eri mieltä

ovat mukana tekemässä yhteistä hyvää ja mikä siinä heille on merkityksellistä.

Näiden vastausten pohjalta muotoilimme sähköisen **kyselyn kysymykset**, joihin pyydettiin **vastauksia** kylien **aktiivitoimijoilta** – henkilöitä, jotka ovat olleet

Muurasjärvellä 42. Tosin tiedämme, että kyselyyn on vastattu myös pariskunnittain, joten vastausprosentti on todellisuudessa näitä lukuja korkeampi.

Aktiivitoimijoiden mielipiteisiin perustuu myös **tavoitetason** asettaminen. Kylällä toteu-

Talkoohenki Uusi kyläyhdistys Kauppala:

harrastetila, kohtaupaikka,
kirjasto, elintarvikekioski, kahvila

Sisäliikuntapaikka

PIHLAJAVESI

Hankkeen toiminta pilottikylällä

Yhdistysten yhteistyöllä ja suurella määrällä talkootunteja on saatu paljon aikaan. Palvelutuulen avulla toteutetun palvelukyselyn tuloksena oli, että Pihlajavedelle kaivattiin toimivaa tiedotusta, elintarvikekioskia sekä yhteisiä tapahtumia. Alkusuksystä 2012 Palvelutuuli toteutti kyläläisille suunnatun opintoretken, jossa tutustuttiin eri monipalvelupistemalleihin. Kyläläiset loivat kotisivut, rakensivat ilmoitustauluja ja perustivat kyläyhdistyksen. Monipalvelupiste Kauppala avattiin vapun aattona 2013. Kauppala on kylän yhteinen ”olohuone” ja sen yhteydessä on elintarvikekioski, kahvio, kirjasto, päivän lehdet, keittolounas kaksi

kertaa viikossa, kokoon-
tumis- ja harrastetilat,
kopiopalvelut, nettipiste,
infopiste ja lähituotteiden
myynti. Kyläyhdistys
pyörittää Kauppalaä osit-
tain talkoovoimin. Tällä
hetkellä Kauppalassa on

30 km

päässä Keuruun keskustasta

500 asukasta

yksi palkattu työntekijä.
Kyläyhdistys vastaa myös
Pihlajaveden jätehuollos-
ta liiketoimintana.

Kesällä 2013 Pihlajaveden Urheilijat rakensivat frisbeegolfradan. Kyläläiset ovat olleet mukana kehittämässä ja kunnostamassa muita harrastuksiin liittyviä

kohteita. Pihlajavedellä
koostettiin palveluesite
kylän toimijoista, yh-
distyksistä ja yrityksis-
tä. Lisäksi yhteistyössä

Kylävoimaa-hankkeen
kanssa on koottu kylä-
suunnitelma.

Syksyllä 2013 Pihlajavedellä järjestetyssä energiaehtoossa mietittiin talolle uusia lämmitysratkaisuja. Samalla tuli ilmi, että seurakuntakeskus sulkee harrastetilansa sisäilmaongelmien

vuoksi. Kyläläisten ja seurakunnan kanssa käytyjen yhteistyöneuvottelujen myötä seurakunta siirsi harrastetoimintaa nuorisoseurantalolle rakennetulle sisäliikuntapaikalle. Aiemmin talvikylmä nuorisoseurantalo toimii jatkossa tapahtuma- ja harrastetilana ympäri vuoden.

www.pihlajavesi.fi

Palvelutuulen merkitys

kyläkehittäjänä ja aktiivitoimijoiden innostajana

Mielestäni Palvelutuuli

on merkittävästi innostanut minua kylän aktiivitoimijana

”En ole aktiivitoimijana esim. kyläyhdistyksessä tai talloissa tms. elämäntilanteesta johtuen. Aktiivisena silti osallistumme melkein kaikkeen mitä järjestetään. Kauppalaamme käytämme melkein päivittäin.”

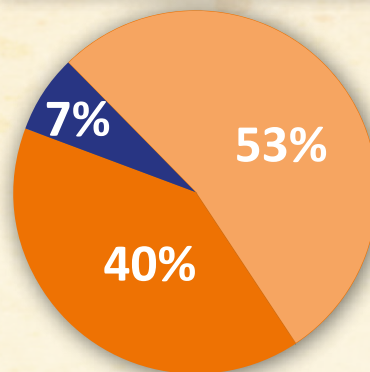
”Palvelutuuli ei ehkä sinällään ole lisännyt innostustani, mutta hankkeen tukemana on syntynyt väyliä, joissa tätä innostusta voi tehokkaammin kanavoida.”

tavoitetaso(%)

90

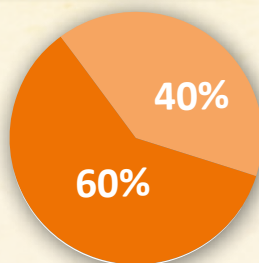
tulos(%)

93

Mielestäni Palvelutuuli

on auttanut nostamaan esiin kylän todelliset tarpeet

tavoitetaso(%)

90

tulos(%)

100

tavoitetaso(%)

90

tulos(%)

100

Mielestäni Palvelutuuli

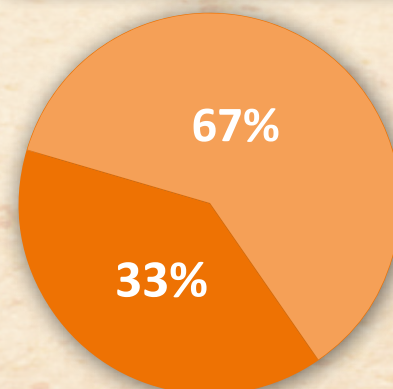
on lisännyt kylän yhteisöllisyyttä

”Nähdäkseni Kauppala koetaan kylän yhteiseksi projektiksi.”

”Tarpeita kartoittava kysely nosti esiin ne puutteet, jotka jo muutoinkin tiedettiin, mutta jotka näin voitiin näyttää toteen ja perustella.”

”Yhteistyötä Palvelutuuli on synnyttänyt eri toimijoiden välillä.”

”Nuoret ja vanhat ovat samassa projektissa täysillä mukana.”

Mielestäni Palvelutuulen myötä

minun on helpompi olla yhteydessä kunnan työntekijöihin ja päättäjiin

“

Kyllä se varmaan pitää paikkansa, täytyy yhdistyksenkin takia olla yhteydessä aktiivisemmin, mutta sanalla on enemmän merkitystä, kun on tukijoukkoa takana. Palvelutuuli, ja kaikki hankkeet, jotka tuo uutta virtaa, antaa mahdollisuuden aloittaa puhtaalta pöydältä. Jos aina olisi sama tyyppi ajamassa asioita, sitä ei oteta tosissaan.

”

Tomi Hanhiniemi 32 v, vanhempi konstaapeli

Mielestäni Palvelutuuli

on merkittävästi innostanut minua kylän aktiivitoimijana

“

”Kyllä. Lähtemällä ja pääsemällä mukaan. Ilman niitä ensimmäisiä kokouksia ja starttia kylällä järjestäisimme edelleen vain jameja.”

”

Tomi Hanhiniemi 32 v, vanhempi konstaapeli

Kuva: Kimmo Uusi-Maahi

Mielestäni Palvelutuuli

on lisännyt kylän yhteisöllisyyttä

“

Kyllä se alkuinnostuksen antoi. Yhteisöllisyys ja yhteen hiileen puhaltaminen on aina ollut Pihlajavedellä tapana. Mutta Palvelutuulen etu tai plussaksi voi laskea sen, että täällä tapahtuu nyt jotain konkreettista, tämä Kauppala, tässä. Eihän tätä muuten olis tullut, jollei joku olisi yllyttänyt.

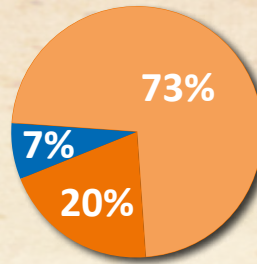
”

Markku Koivuranta, 65 v, eläkeläinen

Mielestäni kyläläiset

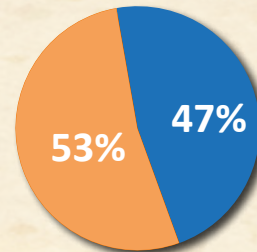
ovat Palvelutuulen ansiosta saaneet entistä paremmin äänensä kuuluviin kylän päätöksenteossa

tavoitetaso(%)	tulos(%)
75	93

Mielestäni Palvelutuulen myötä

minun on helpompi olla yhteydessä kunnan työntekijöihin ja päättäjiin

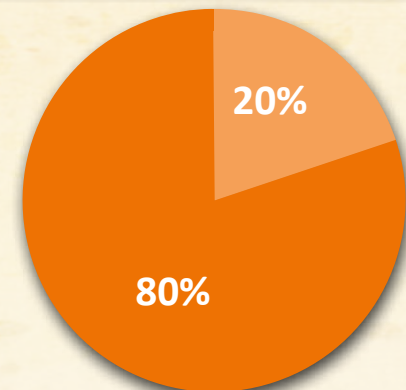
tavoitetaso(%)	tulos(%)
75	53

Mielestäni Palvelutuulella

on ollut oleellinen vaikutus Kauppalan syntymiseen

tavoitetaso(%)	tulos(%)
50	100

”Hankkeella on ollut suuri rooli Kauppalan synnyttämisessä, erityisesti alkusysäyksen antamisessa sekä valtavan byrokratiaviidakon raivaamisessa.”

“

Ehdottomasti kyllä. Palvelutuuli pisti miettimään omia mahdollisuuksia yhdessä ja kartoittamaan tarpeita mitä täällä on niin kuin yhteisönä. Muuten kaikki miettii kotonaan ja kun kokoonnutaan porukalla tulee kaikkien asiat esille. Jollei Palvelutuulta olisi, sama vanha meininki olisi jatkunut.

”

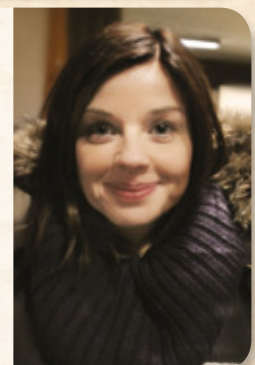
Jyrki Jartti, 48 v, sähköasentaja

“

Kyllä. Kukaan yksityinen henkilö ei voi sanoa et hei nyt istutaan alas. Omien joukossa on aika vaikeaa ottaa sellainen rooli. Tällainen hanke saa projektin käyntiin ja apu on korvaamatonta noissa kaikissa byrokratiassa, ei kukaan olisi tiennyt tai osannut etsiä noita kaikkia mahdollisuuksia. Kun on puolueeton toimija, ei osoita kenenkään intressejä.

“

Jenni Kallio, 36 v, suunnittelija

TERVETULOA
KAUPPALAAN

Kylällä toteutettujen toimenpiteiden vaikutus kyläläisiin

Mielestäni Kauppalan ansiosta

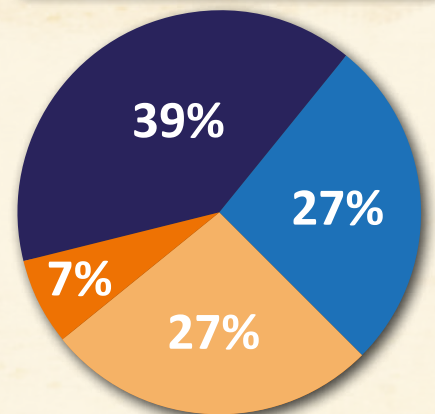
minulle jää enemmän aikaa itselle merkityksellisiin asioihin.

”Kauppala itsessään on tuonut merkityksellistä ajanviettoa”

”Kauppala vie tällä hetkellä kaiken ”vapaa-ajan”, toki Kauppalaissa toimiminenkin on merkityksellistä”

”Ei mene kauaa kaupassa käymiseen tai turhaan ajeluun autolla”

tavoitetaso(%)	tulos (%)
50	34

■ täysin samaa mieltä ■ jokseenkin samaa mieltä ■ jokseenkin eri mieltä ■ täysin eri mieltä

Mielestäni

arkeni helpottuu Kauppalan ansiosta

KYLLÄ, joka tavalla. Voi hakea kaupasta kaiken, ei tarvitse ajaa mihinkään. Keittolounastakin saa. Mistäs muulta sais kotiäiti valmista ruokaa? Käydään syömässä siellä. Joulupukki tuo lounaslippuja ystäville tänä vuonna. Joululahjatkin saa siitä. Ihanaa, kun ei tarvitse ajaa mihinkään, tulee ahdistus jo ajatuksesta muualle ajamisesta. Kirjastoakin tulee käytettyä ihan erilailla, koska sinne aina pääsee ja milloin vain voi palauttaa kirjat. Kirjastossa vaihtuu valikoima hyvin ja siellä voi vaan olla, ei tarvitse lainata tai ostaa. Käydään kaupassa muualla vasta sitten, jos Kauppala ei saa. Lapsetkin voi koulumatkalla käydä siinä ja vaikka hakea unohtuneen hiivan. Kahvila on hyvä ja siitä voi ottaa välipalan mukaan kiirepäivinä. On tyhmää ja rahaa vievää ajaa muualle.

Tiina Hetekorpi, 33 v, kotiäiti

Jotain vaikuttaa, joo. Kotona ollessa ei tarvitse lähteä hakemaan kaukaa jotain, esim. viikonloppuna. Välillä vaan pysähdyn siihen rupattelemaan kuulumisia, ohi kulkiessa ja joskus varta vasten, vaikka jätskit syömään, vallankin lasten kanssa.

Marko Kaakkomäki, 47 v, korjaamopäällikkö

Mielestäni Kauppala

vähentää yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden tunnettani

Kyllä se vähentää, tietenkin. Puoliväksin ihteni tyrkytin Kauppalaan hommiin. Tänne voi tulla vaikka istuskelemaan, ei tarvitse ostaa mitään. Kirjasto kun on tässä, niin voi lukea päivän lehdet. Tästä on tullut vähän niinkuin kylän olohuone. Joitakin vakiasiakkaita on, jotkut istuu viiskin tuntia. Olis täällä ankeampaa, jollei tätä olis. Jollen olis täällä niin olisin kyllä yksin kotona. Nyt on työ, mutta samalla tää on mielenterveyden hoitamista.

Pekka Raatikainen, 45 v, myyjä

Mielestäni Pihlajavedellä

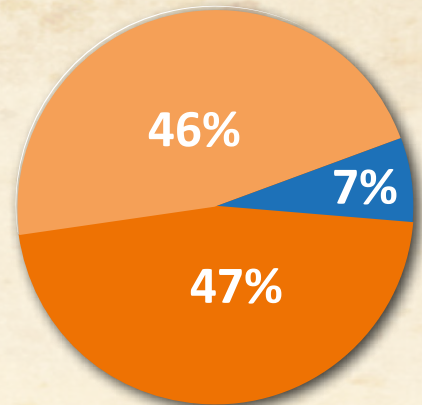
asuminen on helpompaa Kauppalan ansiosta

”Monipalvelupiste tällaisessa kylässä on erinomainen asia. Ikäihmisten on mahdollista asua pidempään kotona, kun on Kauppala”

”Keittolounas on hyvä juttu ja näkee aina tuttuja ja on puhekavereita”

”Kyllä päivittäisiä kauppareissuja on helppo tehdä. Käytän myös kirjaston palveluja aivan valtavasti aiempaan verraten”

tavoitetaso(%)	tulos (%)
60	92

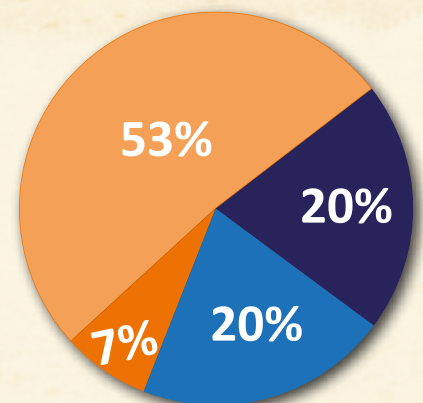
Mielestäni arkeni

helpottuu Kauppalan ansiosta

”Siinä on nopea ja helppo asioida. Säästyy aikaa ja vaivaa”

”Kauppala on erittäin hyvä ja hyvin palveleva paikka pieniin hankintoihin ja äkkipuutoksiin”

tavoitetaso(%)	tulos (%)
50	60

Mielestäni Kauppala

vähentää yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden tunnettani

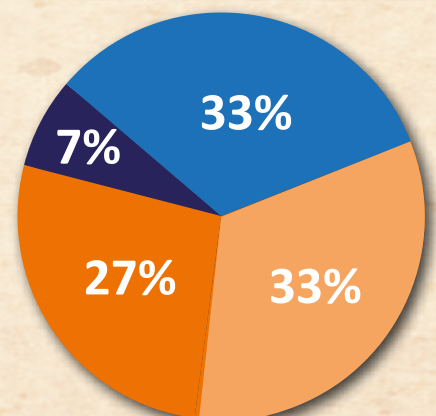
”En ole ennen Kauppalaakaan tuntenut itseäni ulkopuoliseksi”

”Kauppalasta löytyy aina juttuseuraa. Hyvä paikka tutustua kesäasukkaisiin ja heidän meihin”

”Uskon, että kohtaamispaikkana Kauppala voi helpottaa kyläläisten/vapaa-ajan asukkaiden kanssakäymistä ja siten monipuolistaa sosiaalisia suhteita”

”Yhteinen olohuone on täyttänyt tehtävänsä”

tavoitetaso(%)	tulos (%)
60	60

Mielestäni Kauppala

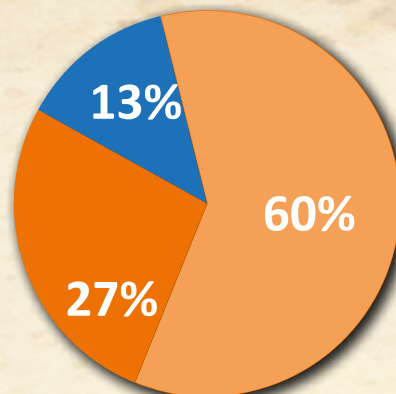
on lisännyt kylän yhteisöllisyyttä

”Kauppala on koko kylän ilo ja se on kyläläisten kohtaamispaikka, joka tarjoaa sosiaalisia suhteita sekä paikan ideoida muuta ”vipinää” kylälle.”

”Kauppala on tuonut väriä kylään, mutta kyläyhdistyksen toiminta on tuonut yhteisöllisyyttä.”

”Kauppala, samoin kuin Palvelutuuli on tuonut kaivatun piristysruiskeen ja synnyttänyt kadoksissa ollutta yhteistyötä.”

tavoitetaso(%)	tulos (%)
70	87

Mielestäni kylän yhteisöllisyys

on lisännyt turvallisuuden tunnetta

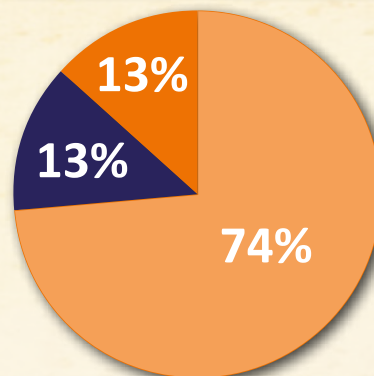
”Aivan varmasti pidämme toisistamme enemmän huolta. Missä se luuraa, kun ei ole näkynyt pariin päivään?”

”Kun kyläläiset toimivat yhdessä, niin tällöin myös välittävät, mitä ympärillä tapahtuu.”

”Kun kyläläisten toistensa tunteminen ja yhteisöllisyys lisääntyy, niin lisääntyy myös turvallisuus.”

”Itse en näe asiaa merkityksellisenä.”

tavoitetaso(%)	tulos (%)
60	87

Mielestäni Kauppala

on lisännyt vipinää kylällä

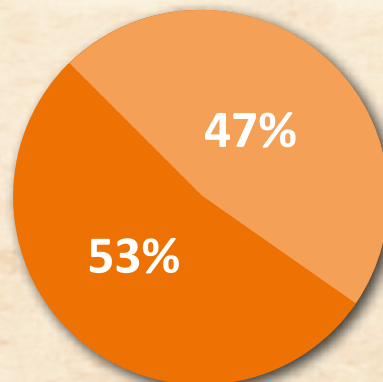
”Kesäasukkaat ottaneet Kauppalan ilolla vastaan.”

”Kauppalan ja kylätoiminnan myötä mm. Urheilijat innostuvat tekemään ”Rispii” radan ja kunnostamaan urheilu- ja lentopallokenttää.”

”Kirjaston käyttö on lisääntynyt räjähdysmäisesti ja kevään kukkapäivä oli menestys.”

”Kauppalan lisäksi ”vipinää” on saanut aikaan kylä- sekä muiden yhdistyksien aktiivisuus.”

tavoitetaso(%)	tulos (%)
50	100

Mielestäni Kauppala on lisännyt vipinää kylällä

“

Joo, ehdottomasti. Ainakin liikennettä ja ihmisten kanssa juttelua. Ihmiset käy tässä useammin. Enemmän ihmiset pysähtyy ja sivumaltakin nykyään kierretään kylän kautta niin, että poiketaan Kauppalassa, kun on paikka jossa voi jutella ja hörpätä kahvit. Nyt jos on vaikka koululaiskyydin odotusaikaa, käyn kahvilla. Jos Kauppala ei olisi, niin sitä vaan moikkataisiin eikä ehtis jutella.

”

Jussi Kallio, 32 v, taksiyrittäjä

“

Onhan se, kahvilatouhu on lisännyt. Nekin, jotka eivät osta kaupan puolelta, menevät kahvioon. Investointihakemus toimii just niin kuin pitikin. Ennen tuosta kohtiin ajettiin ohi. Ei ollut paikkaa missä tavata, nyt on tuollainen paikka jossa voi pysähtyä ja poiketa. Vallankin kesäaikaan sinne tultiin vaan kun saatto olla muita ihmisiä.

“

*Jyrki Jartti, 48 v &
Raija Ahoniemi, 55 v, asiakaspalvelusihteeri*

“

Kyllä, väkeä on liikkunut ihan erilailla. Ennen väki oli kotona ja nyt tehdään vähän tikusta asiaa, kun on paikka jossa kohdata. Ennen ei ollut mahdollisuutta ollenkaan tavata toisia. Kauppakin on käynyt ihan kiitettävästi. Vipinää on ollut. On tuonut uusia kasvoja, ihan tuolta toiselta puolelta, mökkiläisiä, joilla ei aiemmin ole ollut tarvetta tulla. Ilman muuta on vilkastuttanut. Ajatuksia ja ideoita on muitakin. Nässän* toiminta on vilkastunut, kun väki on tavannut Kauppalassa ja jutellut asiasta ja lähteneet hommiin. Ja sitten kirjaston toiminta on paljon vilkkaampaa.

“

Samuli Kallio, 61 v, opistoupseeri evp

*Nässä = Nuorisoseurantalo

Mielestäni Kauppala

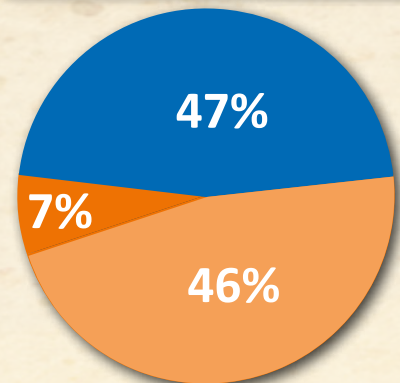
on lisännyt lasten ja nuorten vipinää kylällä

”Kirjaston aukiolo on saanut vipinää lapsiin. Nuoret ovat ehkä vielä passiivisia”

”Srk:n perhekerhon kokoontuminen tuo pienimmät Kauppalaan, muuta lasten- ja nuorten toimintaa ei ole vielä pystytty käynnistämään”

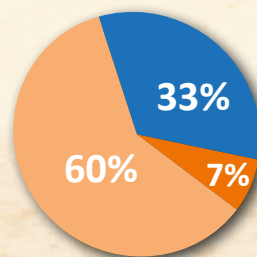
”Nuoriso ei ole vielä oikein löytänyt Kauppalaan”

tavoitetaso(%)	tulos (%)
60	52

Mielestäni kylätoiminta

on ohjannut lapsia ja nuoria ottamaan vastuuta itsestään ja ympäristöstään

tavoitetaso(%)	tulos (%)
60	67

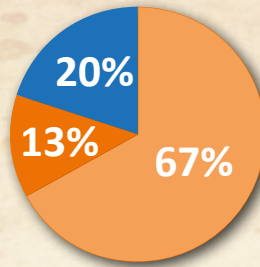
“

Yleinen pöhinä on varmasti herättänyt toimimaan ja perheidenkin kautta. 4H-kerho on herännyt, Nässän sähkö on säilynyt.

Jenni Kallio, 36 v, suunnittelija

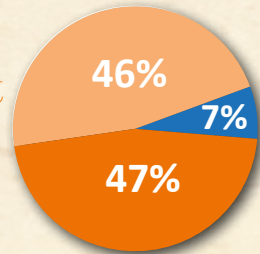
“

Mielestäni yhteiset talkoot
ovat lisänneet kyläläisten aktiivisuutta

tavoitetaso(%)	tulos (%)
40	80

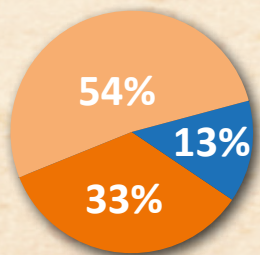
Mielestäni yhteiset tapahtumat
lisäävät kyläläisten aktiivisuutta

tavoitetaso(%)	tulos (%)
60	93

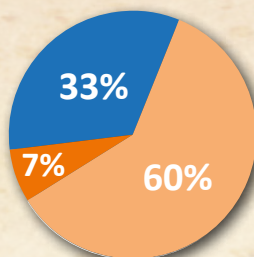
Mielestäni voin paremmin
kun voin itse vaikuttaa kyläni asioihin

tavoitetaso(%)	tulos (%)
60	87

Mielestäni kylän asiat

on otettu entistä paremmin huomioon
kunnan päätöksenteossa aktiivisemman
kylätoiminnan ansiosta

tavoitetaso(%)

60

tulos (%)

67

Kerro vielä

mitä muuta haluaisit sanoa Palvelutuuleen liittyen

“

Olemme Pihlajavedellä todella kiitollisia Palvelutuulelle. Hanke on herättänyt kylämme elämään. On hienoa huomata, että olemme lopettaneet valittamisen, että eihän täällä ole mitään. Nyt teemme asioita monella eri taholla sellaisella tarmolla, että tulosta syntyy kaiken aikaa.

Tämä on ollut hieno asia, että tällaista on ja tänne on saatu tällä tavoin uutta ilmaa kytevään nuotioon.

Ei kenelläkään riitä aika ja into hoidella tällaisia asioita töiden lomassa. Oli kiva, että joku niitä asioita hoiteli ihan “viran puolesta”.

”

■ täysin samaa mieltä ■ jokseenkin samaa mieltä ■ jokseenkin eri mieltä ■ täysin eri mieltä

MUURASJÄRVI

Hankkeen toiminta pilottikylällä

Samana kesänä, kun Palvelutuuli aloitti toimintansa Muurasjärvellä, kylälle avattiin kauppa. Kaupassa käynnin yhteydessä tieto kulki paremmin. MuurasMarkettissa on mm. ilmoitustaulu, kahvio, polttoaineen myynti sekä apteekin lääkekaappi. Palvelutuulen avulla toteutettiin palvelukysely, jonka mukaan kylälle tarvittiin esimerkiksi postipalveluita, nuorten kokoontumispaikka sekä lastenneuvola.

Kesällä 2012 seurantalot Harjulinnaan kylän nuoret remontoivat yhdessä vapaaehtoisten aikuisten kanssa nuorisotilan. Nuokkarilla käy vuorotellen ohjaajina kunnan ja seurakunnan nuorisotyöntekijät, 4H-yhdistyksen edustaja sekä kylältä koottu vapaaehtoisten aikuisten

rinki. Harjulinna tiloja käytetään monipuoliseen harrastustoimintaan tanssiryhmistä bändikerhotoimintaan.

Hankkeen myötä kehitettiin palvelupäivä, Muurastori Harjulinnaan, jossa oli esillä paikallisia

30 km

päässä Pihtiputaan keskustasta

700 asukasta, Pihtiputaan suurin kylä

yrittäjiä, harrasteryhmiä, tuotemyyjiä ja kirpputori. Yhteishenki tiivistyi ja huipentui vuoden Keski-Suomen kyläpalkintoon.

Talvella 2013 Muurasjärven kyläseura aktivoitui, kouluttautui ja perusti kylälle omat nettisivut. Kylälle koostettiin palvelusite, jossa on luettelo kylän harrastuksista, yrittä-

täistä ja muista tärkeistä toimijoista. Lisäksi kyläilmoissa tehtiin kyläsuunnitelmaa yhteistyössä Kylälahteen -hankkeen kanssa.

Kyläsuunnitelman toi-

menpiteistä neuvoteltiin yhdessä kylän asukkaiden, kunnan ja Palvelutuulen kanssa. Tavoitteena oli saada esimerkiksi yleinen leikkikenttä kylän keskustaan sekä lastenneuvola-palveluita. Lastenneuvola aloitti kylällä, jolla on yli 90 neuvolaikäistä lasta, syksyllä 2013. Paikka saatiin eläketalosta ja yhteis-

työhön lähtivät mukaan mm. hyvinvointialan yrittäjät. Tilan nimeksi tuli palvelupiste Toukola. Ryhmäpäiväkodin pihaan suunniteltu yhteisleikkikenttä toteutuu viereisellä tontilla kaupan läheisyydessä MLL:n johdolla keväällä 2014. Samoin keväällä 2014 MuurasMarketti saa Itellan kevyen palvelun postipisteen pitkälisten neuvottelujen tuloksena.

www.muurasjarvi.fi

Palvelutuulen merkitys

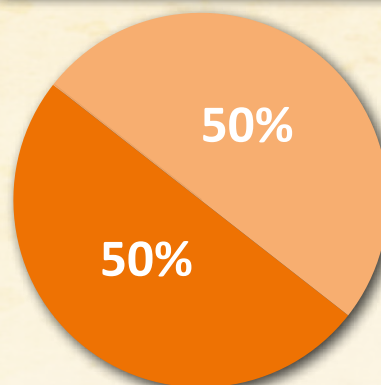
kyläkehittäjänä ja aktiivitoimijoiden innostajana

Mielestäni Palvelutuuli

on merkittävästi innostanut minua kylän aktiivitoimijana

”Se on antanut mallia toimintaan sekä uskoa siihen, että kyläläiset voivat yhdessä toimien vaikuttaa kylän palveluihin ja niiden jatkumiseen”

tavoitetaso(%)	tulos (%)
90	100

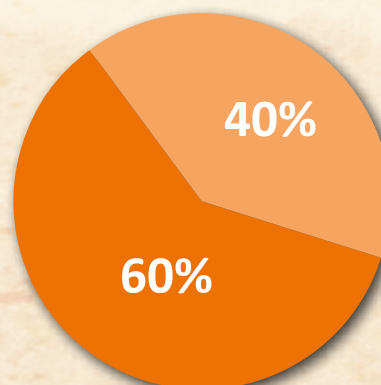
Mielestäni Palvelutuuli

on lisännyt kylän yhteisöllisyyttä

”Palvelutuuli puhalsi oikeaa eloa asenteisiin. Kun asenne on kunnossa, palaa usko kylän omiin mahdollisuuksiin ja muutoksia ei jäädä odottamaan, vaan ne tehdään”

”Palvelutuulen ansiosta puhallamme enemmän yhteen hiileen”

tavoitetaso(%)	tulos (%)
90	100

Mielestäni Palvelutuuli

on merkittävästi innostanut minua kylän aktiivitoimijana

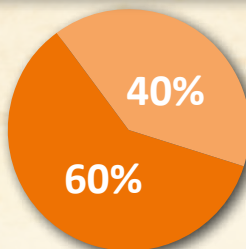
Kyllä, ehdottomasti. Kyllä se on antanut varmuutta yhdistystoimintaan ja nuorisoseurallekin, että ollaan oikealla asialla kun vaan älyää aukasta silmänsä ja että toimia voi muutenkin kuin tanhuamalla. Muistan sen alun infotilaisuuden. Yllätti miten hyvin ajatus otettiin vastaan ja kuinka paljon on saatu aikaan, niin että jutut alkoivat elää ja kehittyä. On näitä EU-hankkeita ollut kaikenlaisia niin kyllä tää on vaivan arvoista ja oikeanlainen.

Sari Virkkala-Turpeinen, 46 v, kirjanpitäjä, tradenomi

Mielestäni Palvelutuuli

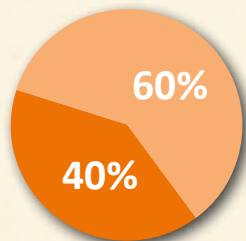
on auttanut nostamaan esiin kylän todelliset tarpeet

tavoitetaso(%)	tulos (%)
90	100

Mielestäni kyläläiset

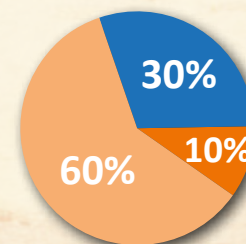
ovat Palvelutuulen ansiosta saaneet entistä paremmin äänensä kuuluviin kylän päätöksenteossa

tavoitetaso(%)	tulos (%)
75	100

Mielestäni Palvelutuulen

myötä minun on helpompi olla yhteydessä kunnan työntekijöihin ja päättäjiin.

tavoitetaso(%)	tulos (%)
75	70

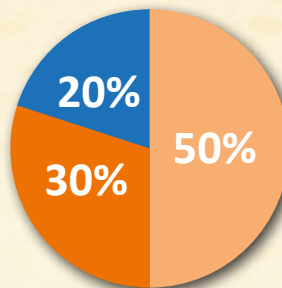

Kylällä toteutettujen toimenpiteiden vaikutus kyläläisiin

Arkeni on helpottunut

kylälle tulleiden palvelujen ansiosta

”Lastenneuvolan takaisin saaminen on ollut lapsiperheille iso juttu ja palvelupisteen kehittyminen ja laajentuminen helpottaa arkea”

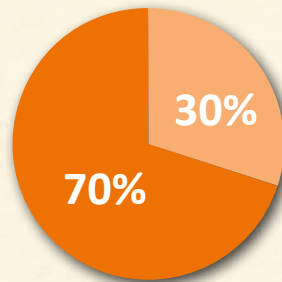

tavoitetaso(%)	tulos (%)
50	80

Mielestäni Palvelutuulella

on ollut oleellinen vaikutus
hyvinvointipisteen* syntymiseen

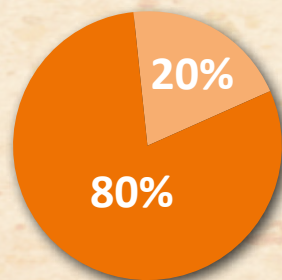
*hyvinvointipiste = Toukola

tavoitetaso(%)	tulos (%)
80	100

Mielestäni Palvelutuulella

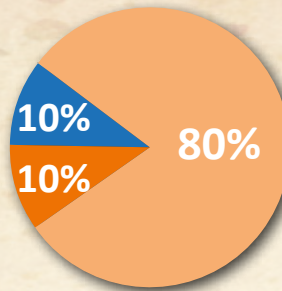
on ollut oleellinen vaikutus Muurasjärven
nuorisotilan syntymiseen

tavoitetaso(%)	tulos (%)
60	100

Mielestäni Palvelutuulella

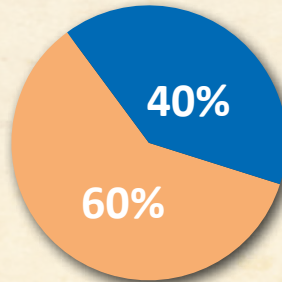
on ollut vaikutusta uusien toimintojen syntymiseen Harjulinnessa

tavoitetaso(%)	tulos(%)
50	90

Kylälle tulleiden

yllämainituiden palveluiden ansiosta minulle on jäänyt enemmän aikaa itselle merkityksellisiin asioihin

tavoitetaso(%)	tulos(%)
50	60

Mielestäni Palvelutuulella

On ollut oleellinen vaikutus hyvinvointipisteen syntymiseen

“

Hmm, kyllä. Ootte ottaneet yhteyttä palvelutarjoajiin ja sopineet asioita sekä olleet järjestelmässä tilaa. Kyselette välillä miten menee. Se on ollut hienoa, että olette kertoneet terveisiä ja uusia ideoita muista kylistä ja maailmalta. Tämä ei olis syntynyt ilman Palvelutuulta, tämä ponkaisi pysytyn hankkeen avulla. Ootte innostaneet meitä.

”

Riitta Höykinpuro, 50 v, päivätoimintojen ohjaaja

Mielestäni Palvelutuuli

on lisännyt kylän yhteisöllisyyttä

“

Ehdottomasti kyllä on lisännyt, varmaan muutkin ovat sitä mieltä. Huonosti täällä ei ollut ennenkaan, mutta yhteisöllisyys on entisestään lisääntynyt. Kun aattelee tätä koko aikaa, ihmiset ovat olleet aktiivisia ja kylillä keskustelusta kuulee, että oikeasti ootte saaneet aikaan. Asiasta on hirveän paljon keskusteltu.

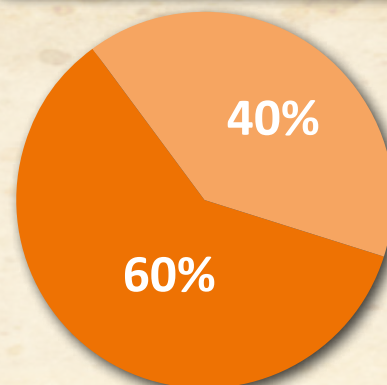
”

Riitta Höykinpuro, 50 v, päivätoimintojen ohjaaja

Mielestäni Muurasjärvellä asuminen on helpompaa kylälle tulleiden palveluiden ansiosta

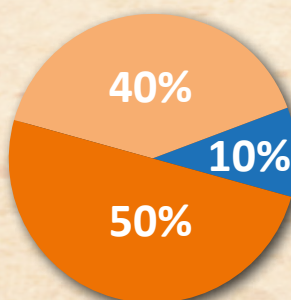
tavoitetaso(%)	tulos(%)
60	100

”Esimerkiksi senioreiden arki on helpottunut huomattavasti eri palveluiden turvin. Eikä jäädä nurkkiin istumaan vaan jo liikkeelle lähteminen on tärkeää ennaltaehkäisevää ja kuntoa ylläpitävää toimintaa.”

Mielestäni kylälle tulleet palvelut ovat vähentäneet yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden tunnetta.

”Ihmisiä tapaa kaupalla ja tilaisuuksissa, joita ennen oli paljon harvemmin.”

tavoitetaso(%)	tulos(%)
60	90

■ täysin samaa mieltä ■ jokseenkin samaa mieltä ■ jokseenkin eri mieltä ■ täysin eri mieltä

Arkeni on helpottunut kylälle tulleiden palveluiden ansiosta

“

Kyllä on, erityisesti neuvola sekä leikkikenttä tai sen siirto. Ja muutenkin hanke on vaikuttanut yleispirteyteen, että esimerkiksi leikkikenttä on saatu liikkeelle. Vaikuttaa tosi paljon että toimintaa on kylällä. Muutimme tänne 5 vuotta sitten ja silloin oli kauppa ja sitten kun se loppui piti kauppareissu tehdä erikseen – pari tuntia siihen meni. Nyt käymme tässä kaupassa, että se pysyy. Ostetaan oikeastaan kaikki, vaikka ihan kaikkea ei saa, mutta jos pyytää, melkein kaikki tulee. Lääkekaappiakin ollaan käytetty.

Sanna Kopsa, 28 v, kotiäiti, kotitalousyrittäjä

“

Joiltakin osin kyllä. Arki on helpottunut sillä tavalla, että ei tarvii niin tarkkaan ja etukäteen suunnitella, voi hakea extempore esim. kaupasta. Muita palveluja käytettäessä ajan säästöä, kun palvelut on lähellä. Ei tarvii niin paljon aikaa käyttää tien päällä. Ja rahaa säästyy. Liikkuminen maksaa. Henkisellä puolella sekin auttaa, että on tietoa siitä, että on palveluja. Sekin luo turvallisuutta.

Martti Mäkelä, 47 v, maanviljelijä

“

“

Kyllä, ykkönen on tuo kauppa. Kaupan tulon jälkeen arki on huomattavasti helpottanut. Ei tarvii lähteä kauas, bensa on kallista, ja nyt ei tarvitse suunnitella ja voi tehdä vaikka mielijohdeostoksia. Neuvola on hyvä, vaikka en vielä ole saanutkaan siihen aikaa. Ehkä maaliskuun jälkeen kun uusi vauva syntyy, keskittyvät kai erityisesti vauvoihin. Lapsille on harrastuksiakin, ei voi valittaa. Kaikki kouluikäiset lapset harrastavat omalla kylällä. Itsellekin on ollut harrastuksia, normaalisti on hyvät hiihtoladut ja zumbassa oon käynyt, kansalaisopisto järjestää kaikenlaista.

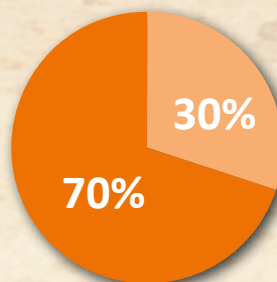
Riikka Hytönen, 38 v, kotiäiti

Mielestäni kyläpalvelut

ovat lisänneet kylän yhteisöllisyyttä

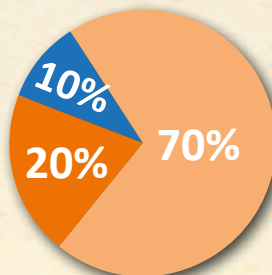
“Sosiaalisuus ja toisista huolehtiminen on lisännyt ja virkistänyt kyläläisiä.”

tavoitetaso(%)	tulos (%)
70	100

Mielestäni kylän yhteisöllisyys

on lisännyt turvallisuuden tunnetta

tavoitetaso(%)	tulos (%)
60	90

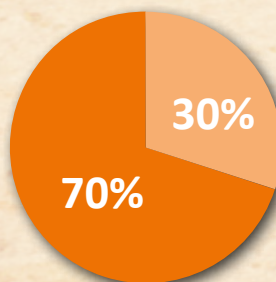

Mielestäni kylätoiminnot

ovat lisänneet vipinää kylällä

”Kylä on herännyt henkiin uudelleen”

”Ei ole kylätie hiljainen”

tavoitetaso(%)	tulos (%)
60	100

Mielestäni yhteiset tapahtumat ovat lisänneet kyläläisten aktiivisuutta

“

No siis olen sitä mieltä, että tuo on totta. Teidän hankkeen myötä on ollut monia kyläiltoja, vaikken kaikissa ole ollut itse mukana. Tapahtumien kautta on ollut enemmän tekemistä ja ihmiset tavanneet enemmän. Näistä poikineet ideat täytyy tehdä ja siitä tulee sitä aktiivisuutta. Ei tuosta voi olla eri mieltä. Henki saatiin nousemaan, kun Palvelutuuli tuli tänne. Ihan uskomaton psykologinen merkitys sillä kun kauppakin tuli tuohon, sellainen positiivinen asenne, mihin Palvelutuulikin on vaikuttanut. Henki nousee, kun joku tulee ja potkaisee persuuksille - saa uskoa ja vahvistusta. Tilaisuudet on olleet tärkeitä, mutta kaiken kaikkiaan, en tiedä olisiko mikään muuttunut, jos ei oltaisi hankkeessa mukana.

Jaana Ahola, 37 v, emäntä, maatalousyrittäjä

”

Mielestäni yhteiset kylätoiminnot ovat lisänneet lasten ja nuorten vipinää

“

Kyllä luulen, nyt osaan sanoa nuokkarin puolesta, mutta kokoontumispaikka oli se mitä alun perin haluttiin ja kun se sinne saatiin, ottaen huomioon paljonko siellä on väkeä, niin sitä käytetään hyvin. Ja musta tuntuu, että nuoret tietää, että se pysyy sillä kun sitä käytetään. Tapahtumat on saanut nuoretkin liikkeelle.

Niina Luomala, 22 v, vapaaehtoinen nuoriso-ohjaaja

”

Mielestäni yhteisöllinen toiminta on ohjannut lapsia ja nuoria ottamaan vastuuta itsestään ja ympäristöstään

“

Ehdottomasti. Siellä on hyvin tajuttu se, että aina voi haluta asioita, mutta mitään ei tapahdu jollei itse tehdä ja aleta hommiin. Esim. kun nuokkaria aloiteltiin, piti maalata ja purkaa yks seinä, ja aina oli nuoria paikalla. Joskus oli kymmenen joskus viis, mutta aina oli ihmisiä ja hyvä tekemisen meininki.

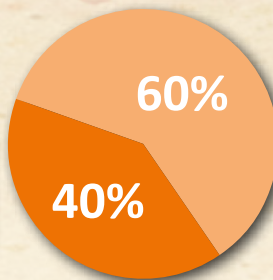
Niina Luomala, 22 v, vapaaehtoinen nuoriso-ohjaaja

”

Mielestäni kylätoiminta

on ohjannut lapsia ja nuoria ottamaan vastuuta itsestään ja ympäristöstään

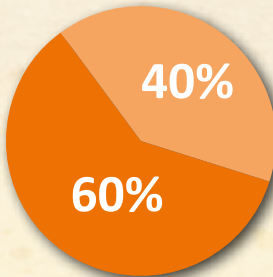
”Kun harrastuspaikat pidetään kunnossa, niitä voidaan kehittää ja kaikki pääsevät nauttimaan niistä”

tavoitetaso(%)	tulos (%)
60	100

Mielestäni yhteiset tapahtumat

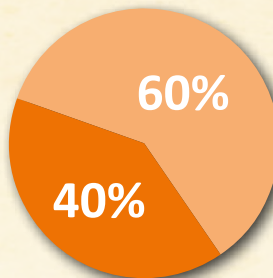
ovat lisänneet kyläläisten aktiivisuutta

tavoitetaso(%)	tulos (%)
60	100

Mielestäni yhteiset talkoot

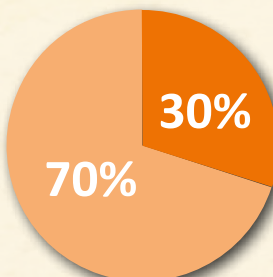
ovat lisänneet kyläläisten aktiivisuutta

tavoitetaso(%)	tulos (%)
40	100

Mielestäni voin paremmin

kun voin itse voin vaikuttaa kyläni asioihin

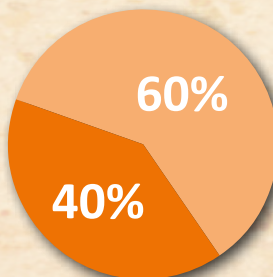
tavoitetaso(%)	tulos (%)
60	100

Mielestäni kylätoiminnot

ovat lisänneet lasten ja nuorten vipinää

”Ainakin nuokkarin osalta”

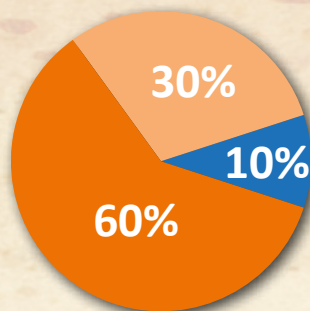
”Heille on nyt monipuolista harrastustoimintaa tarjolla”

tavoitetaso(%)	tulos (%)
60	100

Mielestäni kylän asiat

on otettu entistä paremmin huomioon
kunnan päätöksenteossa aktiivisemmän
kylätoiminnan ansiosta

tavoitetaso(%)	tulos (%)
60	90

“

Sanosinpa että kyllä, jos aattelen vaikka yksittäistä asiaa niin kuin neuvola. Ja sitä kautta kun työ ootte olleet tosi paljon kuntaan yhteydessä, silloin kunta on ollut toinen osapuoli. Valtuustoon ei ole tarvinnut viedä päätöksentekoa, mutta on kyllä kyselty, mitä on saatu aikaiseksi - varsinkin kun neuvolasta keskusteltiin. Keskustelu on ollut positiivista teidän kannalta ja tämän toiminnan kannalta.

Paula Kivinen, 66 v, eläkeläinen, maatalouslomittaja, valtuuston jäsen, sivistyslautakunnan jäsen

”

Kerro vielä

mitä muuta haluaisit sanoa Palvelutuuleen liittyen

“

Pelkkien suunnitelmien ja palaverien sijaan olette ryhtyneet tositoimiin. Tekemisen kulttuuri sai uskomaan käytännössä suunnitelmien toteutumiseen.

Palvelutuulen palaverit keräsivät yhteen eri yhdistysten ihmiset ja näin yhteistyö on lisääntynyt.

”

“

Tämä on ensimmäinen hanke, joka on saanut aikaan konkretiaa. Ennako-odotukset oli vähän muuta, mutta te ootte ryhtyneet tekemään, ihan hämmästyttävän hyvin.

Tässä on tehty asiaa. Tämä paikka elää vain palvelujen avulla ja palvelut vain tämän avulla. Tämä on kuin tuotekehittelyn tulos, vuodesta 74 alkaen. Ei tämä porukka olisi itse voinut kuin tiettyyn pisteeseen kehittää, viime kesän muutamat palaverit ovat ratkaisevia. Muutenkin on sellainen mielikuva, että ihmiset tekevät kyllä mutta tarvitsevat hallinnointia ja apua. Tällaista tarvittaisiin Suomeen varmasti paljon.

Usko Paananen, 74 v, eläkeläinen, ylitarkastaja

”

Kyläkohtaisten tulosten yhteenveto

Pihlajavesi

Tulokset Pihlajavedellä olivat odotettua paremmat: yhdeksästätoista tavoitteesta saavutettiin kuusitoista ja vieläpä reilusti. Absoluuttista 100 prosentin tavoitetta emme rohjenneet edes asettaa, mutta sekin saavutettiin neljässä pihlajavetisille tärkeässä asiassa: todellisten tarpeiden esille nostamisessa, yhteisöllisyyden lisäämisessä, vaikuttamisessa Kauppalan syntymiseen ja vipinän lisääntymiseen kylällä.

Tavoitetta ei saavutettu kolmesti. Jatkossa on syytä kiinnittää huomi-

ota entisestään sillanrakentajan rooliin kylän ja kunnan välillä; vain 53 % oli sitä mieltä että Palvelutuuli on helpottanut yhteydenpitoa kunnan työntekijöiden ja päättäjien ja kylän välillä.

Erityisesti nuorten, ja myös lasten, toimintaa täytyy parantaa. Huomasimme, että haastattelemamme nuoret eivät tunteneet itseään erityisesti pihlajavetisiksi, ja että pitkien välimatkojen vuoksi he eivät juuritanneet toisiaan muuten kuin keskustan kouluissa. Suuntaus ei ole hyvä sillä paikallisidenti-

teetti ja ystävyssuhteet kärsivät, ja niillä voi olla haitallisia vaikutuksia nuorten elämään.

Kolmannen keran tavoite jäi saavuttamatta väittämässä ”Mielestäni Kauppalan ansiosta minulle jää enemmän aikaa itselle merkityksellisiin asioihin”. Syynä tähän on todennäköisesti se, että suurin osa vastaajista oli vapaaehtoistyössä Kauppalassa, jolloin aikaa muuhun ei juuri jäänyt. Tosin ajan vietto Kauppalassakin koettiin merkitykselliseksi, mutta vastaus-

prosentti (33) kertoo sen, että lisää vapaaehtoisia – tai palkattuja – työntekijöitä tarvitaan.

Kuusitoista reilusti ylitettyä tavoitetta kuitenkin osoittaa että yhteisöllisyys, omaehtoinen mutta yhteistyön tekeminen ovat virkistyneen Pihlajaveden kulmakivet. Pihlajavesi on asukkailleen elävä kylä.

Muurasjärvi

Muurasjärven tulokset ylittivät positiivisuudessaan ennakko-odotukset. Vain yksi tavoite jäi saavuttamatta. Muut kahdeksantoista tavoitetta saavutettiin reilusti. Sata prosenttia saatiin vastaukseksi peräti neljätoista kertaa. Tyytyväisiä oltiin Palvelutuu- len rooliin aktivoijana, yhteisöllisyyden lisääjänä, todellisten tarpei-

den esiin nostajana ja palvelujen syntymiseen vaikuttajana. Muurasjärvellä oltiin hyvin tyytyväisiä arjen helpottumiseen ja ajan säästymiseen kylälle tulleiden palvelujen ansiosta. Myös yksinäisyyden tai ulkopuolisuuden tunne väheni ja kylän vipinä ja yhdistysten välinen yhteistyö lisääntyi.

Muurasjärvelläkin

kaivataan edelleen siltaa ja yhteistyötä kunnan työntekijöiden ja päättäjien sekä kylän välille. Yhteydenpidon helpottumisen tavoiteprosentti oli 75, kun tulokseksi saatiin 70. Muurasjärviset ovat järjestäneet useita yhteistapahtumia saatujen palvelujen ylläpitämiseksi ja uusien alulle saami-

seksi, myös lähikylien käytettäväksi. Ei ihme, että kylä valittiin Keski-Suomen vuoden kyläksi 2012.

Yhteenveto

Pystyimme mittaamaan niitä toimia, joista tiedämme Palvelutuulen olleen mukana niitä synnyttämässä. Tästä syystä Keuruun Pihlajaveden pääasialliseksi mittauskohteeksi tuli yhden katon alla toimiva monipalvelupiste Kauppala. Pihtiputaan Muurasjärven mittauspisteiksi tulivat usean katon alla toimivat Toukola (hyvinvointipiste), nuorisotila sekä Harjulinna. Kylän kauppa, MuurasMarketti, ei syntynyt Palvelutuulen vaan rohkeiden yrittä-

jien, kunnan ja vastuuta kantavien kyläläisten yhteistakauksen ansiosta. Kauppa toimi kuitenkin Palvelutuulenkin aikana kylän sydämenä ja tiedonkulun solmu-kohtana, mikä näkyy kyläläisten vastauksissa. Palvelutuuli on avustanut tiedottamisessa ja neuvotellut esimerkiksi Itella Oyj:n kanssa: kolmen vuoden tauon jälkeen postipalvelut ovat palaamassa kaupan yhteyteen keväällä 2014.

Molempien kylien tulosten perusteella voi sanoa, että asukkaat ovat

kiinnostuneita ja halukkaita osallistumaan lähiympäristönsä asioiden hoitamiseen. Yhdessä tekeminen ja lähellä olevat palvelut lisäävät hyvinvointia ja arjen sujuvuutta. Talkoohenkeä on edelleen. Tarvetta on myös toimihenkilöille, jotka innostavat, kulkevat rinnalla, auttavat tiedon etsimisessä ja byrokratian kiemuroissa, levittävät hyviä käytänteitä ja ennen kaikkea ovat siltana eri toimijoiden välillä. Keskeinen rooli näillä

henkilöillä on toimia ”hubina”, verkoston solmukohtana ja sitä kautta mahdollistajina. Suhteet ja tiedonkulku kuntalaisten ja kunnantyöntekijöiden ja päättäjien välillä kaipaavat vielä kohentamista. Kaiken kaikkiaan hanke oli tulosten mukaan tarpeellinen ja tekijöilensä vaivan arvoinen. Aikaansaadut toimet helpottivat arkea ja antoivat uskoa ja varmuutta omaehtoiseen tekemiseen.

TILINTARKASTUSLAUSUNTO SOSIAALISESTA TILINPÄÄTÖKSESTÄ

Suomen Nuorisoseurojen Palvelutuuli-hankkeen sosiaalinen tilinpäätös 2012–2013

Olen tarkastanut Palvelutuuli-hankkeen sosiaalisen kirjanpidon ja tilinpäätöksen vuosilta 2012–2013. Suorittamani tarkastuksen perusteella annan lausunnon sosiaalisesta tilinpäätöksestä.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän sosiaalisen tilintarkastuksen (SoT®) tilintarkastustavan mukaisesti. Olen perehtynyt sosiaalisen tilinpidon prosessiin, budjettiin, kirjanpitoon sekä tilinpäätöksen sisältöön ja esittämistapaan. Tarkastuksen yhteydessä olen havainnut eräitä seikkoja, joita olisi mielestäni hyvä kehittää tulevaisuudessa. Näitä huomioitani sekä joitakin tilinpidossa olevia puutteita olen kirjannut erilliseen Palvelutuuli-hankkeelle toimittamaani liitteeseen.

Yleisenä huomiona voin todeta, että Palvelutuuli-hanke on hyödyntänyt sosiaalisen tilinpidon menetelmää jossain määrin soveltaen. Eräs keskeinen sosiaalisen tilinpidon näkökulma on, että tavoitteista ja indikaattoreista päätetään tilikaudelle etukäteen, jolloin sosiaalinen budjetti ohjaa osaltaan toimintaa valitulla tilikaudella. Palvelutuuli-hankkeen osalta periaate ei toteudu, koska sosiaalinen budjetti on tehty hankkeen loppuvaiheessa. Tämä puolestaan vaikuttaa budjetin rakenteeseen sekä tilinpäätöksestä saatavan informaation sisältöön. Näen siksi nyt käsillä olevan sosiaalisen tilinpäätöksen painopisteen olevan erityisesti hankkeen sosiaalisten tulosten arvioinnissa.

Sosiaalisessa budjetissa ilmaistut tavoitteet ovat helposti ymmärrettäviä ja ne johdettu selkeästi hankkeen perustehtävästä. Asetetuille tavoitteille on esitetty määrällisiä ja laadullisia indikaattoreita.

Kaiken kaikkiaan sosiaalinen tilintarkastus antaa riittävän perustan sanoa, että tehty sosiaalinen tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot Palvelutuuli-hankkeen sosiaalisesta tuloksesta. Sosiaalinen tilinpäätös voidaan vahvistaa kyseiseltä tilikaudelta.

Pirkkalassa 9.2.2014

Sami Wirkkula
sosiaalinen tilintarkastaja
sami.wirkkula@pp.inet.fi

Lopuksi

Sosiaalisen tilinpidon avulla mitattiin ja näytettiin toteen toimia, joihin Suomen Nuorisoseurojen Palvelutuuli-hankkeella oli vaikutusta. Päämääränä oli arjen sujuvuus ja sitä varten järjestettiin palveluja uudestaan yhteistyössä kunnan, seurakunnan, yritysten ja ennen kaikkea alueen yhdistysten kanssa monipalvelupisteiksi. Näihin monitoimipisteisiin kerääntyi valtava määrä aikaan saavaa energiaa ja saattaa olla myöskin, että näistä pisteistä energiaa levittäytyi ympäristöön. Toki pilottikylillämme tehtiin

paljon muutakin, usean yhdistyksen sekä kyläläisten toimesta Palvelutuulen ulkopuolella. Nämä kaikki pitävät kyliä elinvoimaisina.

Hanke osoitti, että asukkaat ovat kiinnostuneita lähiympäristöstään ja valmiita tekemään omaehtoisesti - mutta tuetusti - töitä harrastusten ja palvelujen järjestämiseksi. Yhteistoiminta lisää hyvinvointia ja arjen sujuvuutta ja ovat näin kansantaloudellisesti ennaltaehkäiseviä toimia. Talkoohenkeä on edelleen vaikkakin sen muoto muuttuu.

Perinteisen rakennus- ja pitotalkoiden rinnalle on tullut uudenlaisia talkootöitä: esimerkiksi tiedottaminen/sosiaalinen media ja asiantuntijuus. Osallisuus on tärkeää. Sen osoitti muun muassa se, että kyläläiset itse määrittelivät mitä mitataan ja millä mittareilla tämä tilinpäätös on tehty.

Kansalaistoiminnalle on tilausta ja kansalaisten vaikuttamiselle tarvitaan kanavia. Lähidemokratian käyttöönotto voisi olla se moukari, joka rikkoo para-

doksaalisen muurin; kuntalaiset kokevat kunnan päätöksenteon olevan kovin kaukana ja osin itselleen vastakkaista, vaikka kunnan muodostavat he itse.

Taloudellisesti palveluita saatiin aikaan minimaalisin kustannuksin, osin ilman rahaa. Investoinnitkaan eivät olleet päätähuimaavia (0-14 000 euroa), mutta ilman hyvää tahtoa ja yhteistä näkemystä työtä ei olisi voitu tehdä. On ollut hienoa nähdä, mihin yhteisö kykenee, yhteiseksi hyväksi.

*Reena Laukkanen-Abbey
Projektipäällikko*

Kuva: Emma Raivio

**Kiitämme kaikkia mukana olleita
ja että me saimme olla mukana.**

*Anun, Päivin ja Anjankin puolesta
Reena*

Se on saatu, kun on yhdessä tehty

Sosiaalinen tilinpito tekee näkyväksi toiminnan arvon silloin kun se ei ole rahassa mitattavissa tai taloustermit ja numerot eivät siihen yksin riitä. Tässä koosteessa esitämme Suomen Nuorisoseurojen hallinnoiman Palvelutuuli-hankkeen kahden pilottikylän, Muurasjärven ja Pihlajaveden, sosiaaliset tulokset ajalta 2012 – 2013. Tilinpäätöksessä käy ilmi yhdessä tekemisen arvo kylälle, lähiympäristölle ja välillisesti koko kunnalle. Toivomme, että kertomus käy malliksi ja innostajaksi yhteistyön luomisessa yli sektorirajojen ja antaa tietoja niistä asioista, joista kuntalaisen sujuva arki ja hyvinvointi kyläyhteisössä koostuvat.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin